

door: Eva Vesseur

Teveel denken kan verwondering in de weg zitten

In gesprek met Jeroen Lutters, lector Kunst- en Cultuureducatie aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten en lector Didactiek en Inhoud van de Kunstvakken aan Hogeschool Windesheim.

Van wonder tot verwonder

Verwonderen komt voort uit het wonder. Een natuurkundig verschijnsel, zoals een zwevende stoel, kan verwonderen. Een wonder is ook iets goddelijks; 'over het water lopen' is een wonder. Maar iets wat geen wetenschappelijke verificatie heeft, zonder religieuze context. Wat is dat voor wonder? Is dat een ervaring en heeft het een oorsprong, een toedracht?

Serendipiteit

Serendipiteit is iets onverwachts wat gebeurt terwijl je eigenlijk iets anders verwachtte. Een toevallige ontdekking. Je kunt kinderen leren ontvankelijk te blijven voor serendiepe situaties. Dat is de kunst. Het onverwachte durven laten gebeuren. Je durven te laten verwonderen.

On-Denken

Verwondering gaat niet over denken. Het is geen denkstrategie, maar het is heel zintuiglijk. Voor verwonderen moet je ontvankelijk zijn. Je moet er open voor staan en je zintuigen kunnen gebruiken. Het is daarin een heel receptief proces. Je moet er juist niets voor doen.

Unlearning, undoing. Je moet ruimte creëren voor 'andere' dingen.

Leren verwondering toe te laten

Je kunt kinderen leren om verwondering toe te laten. Je kunt zelf ook leren verwondering toe te laten. Openheid is daarvoor de belangrijkste houding. En openheid creëer je door rust. Letterlijk rust en ruimte. Intellectuele ruimte, weinig druk en stilte. Innerlijke rust vergt ook discipline. Dat is moeilijk. Rust nemen is voor iedereen moeilijk, ook voor mij. Maar in militaire dienst of in topsport leer je rust te nemen zodat je open en creatief kunt handelen. Onder druk kan dat niet.

Praktijk van de leerkracht

De praktijk van de leerkracht is er een van overleven in een structuur van klassenmanagement. Iedereen verlangt naar stilte, verwondering en creativiteit, maar doordat er van alles verwacht wordt kun je die rust niet creëren.

Als jij als leerkracht die rust niet hebt, hebben je leerlingen die ook niet. We willen ruimte geven aan ons creatieve brein, maar juist onder druk grijpen we terug op ons conservatieve brein. Het conservatieve brein kent maar drie strategieën; vechten, vluchten of schuilen. We gaan bakkeleien, steken onze kop in het zand of rennen snel naar huis als de leerlingen weg zijn. We hebben ruimte en rust nodig om ons creatieve brein het werk te laten doen. Om oplossingen te bedenken, om open te durven zijn. Om te kunnen verwonderen.